

Głosowanie korespondencyjne – procedury

Podstawy prawne:

Rozdział 6a art. 53a – 53 I Kodeksu wyborczego

Uchwała PKW z dnia 22 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu postępowania z kopertami zwrotnymi i pakietami wyborczymi z głosowaniu korespondencyjnym w kraju (M.P. z 2015 r., poz. 37)

Uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie określenia wzoru i rozmiaru koperty na pakiet referendalny, koperty zwrotnej, koperty na kartę do głosowania, oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu oraz **instrukcji głosowania korespondencyjnego w referendum ogólnokrajowym** (M.P. z 2015 r. poz. 618)

Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie przesyłek w głosowaniu korespondencyjnym w kraju (Dz. U. poz. 131)

Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia oraz aktualizacji wykazu pakietów wyborczych (Dz. U. poz. 120)

Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 20 stycznia 2015 r. w sprawie trybu odbierania oraz przechowywania kopert zwrotnych dostarczonych przez wyborcę do urzędu Gminy przed dniem głosowania (Dz. U. poz. 119)

- I. Osoba uprawniona do udziału w referendum może głosować korespondencyjnie .
- II. Zgodnie z kalendarzem czynności związanych z przeprowadzeniem referendum (art. 53b § 1 i art. 9 § 2) zgłaszanie przez osoby uprawnione zamiaru głosowania korespondencyjnego upływa **24 sierpnia (poniedziałek) br.**

Osoba uprawniona może zrezygnować z głosowania korespondencyjnego (przed wysłaniem do niego pakietu lub po przyniesieniu do urzędu nienaruszonego pakietu); Osoba uprawniona rezygnująca z głosowania korespondencyjnego może jedynie otrzymać zaświadczenie o prawie do głosowania – *pismo PKW z dn. 2 lutego 2015 r. ZPOW 603-12/15.*

1) zgłoszenia głosowania korespondencyjnego można dokonać (art. 53b § 2): **ustnie, pisemnie, faksem, elektronicznie** w urzędzie gminy/dzielnicy właściwym dla miejsca wpisania osoby uprawnionej do rejestru wyborców (wzór wniosku należy przygotować we własnym zakresie),

2) zgłoszenie powinno zawierać (art. 53b § 3,4 i 7):

- **imię (imiona) i nazwisko**
- **imię ojca**
- **datę urodzenia**
- **numer ewidencyjny PESEL**

- oznaczenie referendum
- adres na który ma być wysłany pakiet (znajdujący się w dowolnej gminie/dzielnicy na terenie kraju) lub deklarację osobistego jego odbioru
- oświadczenie o wpisaniu do RW w danej gminie/dzielnicy
- ew. wniosek o dołączenie nakładki

3) Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymogów wójt, burmistrz, prezydent miasta wzywa osobę uprawnioną do uzupełnienia zgłoszenia w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania (art. 53c § 1). Wezwanie osoby uprawnionej do uzupełnienia zgłoszenia, o którym mowa w art. 53c § 1, przekazywane w formie elektronicznej, powinno być dokonane przy użyciu bezpiecznego podpisu elektronicznego. Należy jednakże zauważyć, że przepisy nie przewidują elektronicznego potwierdzania przez osoby uprawnione otrzymania tego rodzaju korespondencji – *pismo PKW z dn. 12.03.2015 r. ZPOW 603-84/15.*

Bez rozpoznania pozostawia się zgłoszenie:

- nadesłane po dniu 24 sierpnia br.
- co do którego nie uzupełniono we wskazanym terminie braków,
- nie spełniające wymogów o których mowa w art. 53b § 2-6,
- a także złożone przez osobę uprawnioną, która wystąpiła o sporządzenie aktu pełnomocnictwa lub o wydanie zaświadczenia.

O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania informuje się osobę uprawnioną (art. 53c § 2)

Uwaga!

Osobę uprawnioną, która zgłosiła zamiar głosowania korespondencyjnego umieszcza się w spisie osób uprawnionych w obwodowej komisji do spraw referendum wyznaczonej do głosowania korespondencyjnego (art. 53d § 1). Zgodnie z art. 12a komisjami wyznaczonymi do głosowania korespondencyjnego są wszystkie komisje, których lokale są dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Jeżeli w danej gminie jest więcej niż jeden obwód wyznaczony do głosowania korespondencyjnego decyzję w którym obwodzie dopisać osobę uprawnioną podejmuje właściwy organ sporządzający spis osób uprawnionych do udziału w referendum. Osoby uprawnione powinny być dopisywane do obwodów w miarę możliwości równomiernie, jednakże w miarę możliwości powinien być to obwód znajdujący się najbliżej miejsca zamieszkania osoby uprawnionej. Należy bowiem zauważyć, że stosownie do art. 53h § 5 osoba uprawniona może w godzinach głosowania osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do komisji w obwodzie głosowania, w którym została dopisana

do spisu (obwód do głosowania korespondencyjnego) – *pismo PKW z dn. 17.03.2015r. ZPOW 603-95/15.*

Osoba uprawniona zostanie skreślona ze spisu właściwego dla miejsca jego zamieszkania z adnotacją w rubryce uwagi („§ 10 ust. 1 pkt 6” - rozporządzenia MAiC z 29.07.2015 r. w sprawie spisu osób uprawnionych do udziału w referendum ogólnokrajowym Dz. U. z 2015 r. poz. 1086 - wpisanie do spisu w innym obwodzie gł. na obszarze gminy/dzielnicy).

Osoba uprawniona zostanie dopisana do spisu w obwodzie wyznaczonym do głosowania korespondencyjnego z adnotacją np. - art. 53d § 1 Kodeksu wyborczego (korespondencja). Ponadto po wykonaniu stosownej czynności w rubryce Uwagi spisu przy nazwisku takiej osoby uprawnionej umieszcza się informację o wysłaniu lub osobistym odbiorze pakietu referendalnego (art. 53e § 10).

III. Nie później niż 7 dni przed dniem wyborów, czyli do **30 sierpnia (niedziela), z zastosowaniem art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego – 31 sierpnia (poniedziałek)**, osoba uprawniona **otrzymuje z urzędu** gminy/dzielnicy pakiet referendalny. Oznacza to, że urząd musi jak najszybciej po przyjęciu wniosku od osoby uprawnionej przystąpić do przygotowania pakietu i dostarczyć go jej; nie należy czekać do ostatniego dnia ze wszystkimi pakietami. Termin wskazany wyżej dot. bowiem otrzymania przez osobę uprawnioną pakietu a nie jego wysłania przez urząd.

Pakiet wydaje się wyłącznie do rąk własnych osoby uprawnionej za potwierdzeniem (art. 53e § 6 z zastrz. § 7).

Pakiet może być przekazany osobie uprawnionej na trzy sposoby tj.:

- doręczony przez upoważnionego pracownika urzędu gminy/dzielnicy (dot. np. niepełnosprawnych osób uprawnionych);
- przesłany za pośrednictwem poczty jako przesyłka polecona;
- odebrany osobiście przez osobę uprawnioną w urzędzie gminy/dzielnicy (art. 53e § 3, 4, 5); osoba uprawniona może odebrać pakiet nawet po upływie terminu określonego w art. 53e § 1 nawet ostatniego dnia roboczego przed dniem referendum w godzinach pracy urzędu – *pismo PKW z dn. 11 marca 2015 r. ZPOW 603-90/15*

Przygotowanie i zawartość pakietu (art. 53g) oraz uchwała PKW z 29.06.2015 r.:

- 1) koperta zwrotna: oznaczenie: „PRZESYŁKA REFERENDALNA”, informacja o zwolnieniu z opłaty pocztowej, numer i adres właściwej dla głosowania korespondencyjnego obwodowej komisji do spraw referendum,

- 2) karta do głosowania (*włożona bez składania*) opieczątowana pieczęcią właściwej komisji obwodowej,
  - 3) koperta na kartę do głosowania z oznaczeniem „Koperta na kartę do głosowania”,
  - 4) instrukcja głosowania korespondencyjnego wg jednolitego wzoru PKW,
  - 5) nakładka na kartę do głosowania sporządzona w alfabecie Braille’a – jeżeli osoba uprawniona zażądała jej przesłania,
  - 6) oświadczenie o osobistym i tajnym głosowaniu (karta koloru białego, format A5), na którym **urząd wpisuje** dane osoby uprawnionej: imię (imiona), nazwisko, numer PESEL oraz datę przeprowadzanego referendum, natomiast osoba uprawniona wpisuje nazwę miejscowości oraz datę złożenia oświadczenia a także składa osobiście podpis.
- IV. W przypadku nieobecności osoby uprawnionej doręczający pozostawi zawiadomienie w skrzynce lub na drzwiach mieszkania o terminie powtórnego doręczenia w ciągu 3 dni od dnia pierwszego doręczenia (art. 53e § 8).
- V. Przekazanie kopert zwrotnych przez osobę uprawnioną następuje w jeden z poniżej podanych sposobów: (*art. 53h § 2 Kodeksu oraz § 3 ust. 2 Rozporządzenia MAiC z dn. 21.01.2015 r. Dz. U. poz. 131*);
- 1) Osoba uprawniona odsyła kopertę zwrotną nadając ją (za pokwitowaniem) w dowolnej placówce Poczty Polskiej - koperty nie wrzuca się do skrzynki pocztowej (brak potwierdzenia):
najpóźniej w dniu 2 września br. (środa) na terenie kraju;
najpóźniej w dniu 3 września br. (czwartek) na terenie gminy/dzielnicy, w której osoba uprawniona jest wpisana do rejestru wyborców;
  - 2) Niepełnosprawna osoba uprawniona może **najpóźniej w dniu 3 września br.** (czwartek) przekazać – w swoim miejscu zamieszkania - kopertę zwrotną przedstawicielowi Poczty Polskiej jeśli zgłosił taką potrzebę przy odbiorze pakietu referendalnego.
Urząd Gminy/dzielnicy, który doręczył pakiet referendalny poinformuje pisemnie Poczta Polską o osobach uprawnionych, które zgłosiły potrzebę odbioru koperty zwrotnej przez pracownika poczty (*§ 3 ust. 3 Rozporządzenia MAiC z dn. 21.01.2015 r. Dz. U. poz. 131*);
  - 3) Osoba uprawniona osobiście przed dniem głosowania, **najpóźniej w dniu 4 września br. (piątek)** – dostarcza kopertę do urzędu (art. 53h § 3) w godzinach pracy urzędu –

Przyjmując pakiet od osoby uprawnionej w urzędzie postępuje się w poniższy sposób:
upoważniony pracownik urzędu, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej, odbiera pakiet referendalny, sprawdzając w wykazie, czy został on wysłany do osoby uprawnionej; odbiór pakietu należy potwierdzić na piśmie; kopertę zwrotną umieszcza się (w obecności osoby uprawnionej) w kopercie na pakiet i po jej zaklejeniu nadaje się numer w kolejności dostarczonych kopert *zwrotnych*; umieszcza się pieczęć nagłówkową urzędu, imię i nazwisko osoby uprawnionej oraz datę doręczenia, a osoba uprawniona składa podpis na zaklejonej kopercie (w miejscu jej zamknięcia).

4) Osoba uprawniona w dniu głosowania w godzinach 6.00 – 22.00 może dostarczyć kopertę do właściwej dla głosowania korespondencyjnego komisji referendalnej zgodnie z adresem na dostarczonej kopercie (art. 53h § 5).

VI. Urząd prowadzi (w postaci księgi lub elektronicznie) wykaz pakietów, w którym odnotowuje się: przygotowanie, wysłanie, odbiór pakietu (art. 53e § 11) wg wzoru określonego w *Rozporządzeniu MAiC z 20.01.2015 Dz.U.Nr poz. 120*

W wykazie w rubryce „Adres wyborcy” wpisuje się podany przez osobę uprawnioną w zgłoszeniu adres, na który ma być wysłany pakiet referendalny. Jeżeli osoba uprawniona złożyła deklarację osobistego odbioru pakietu w rubryce tej wpisuje się – odbiór osobisty. (*pismo PKW z dn. 11 marca 2015 r. ZPOW 603-90/15*)

VII. Nedoręczone wyborcom pakiety przekazuje się komisji do zakończenia głosowania do godziny 22.00 (art. 53e § 9). Po tym terminie nedoręczone pakiety przekazuje się właściwemu dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

VIII. Głosowania korespondencyjnego nie przeprowadza się w obwodach odrębnych (art. 53a § 4 i art. 12 § 4 i 7).

Opracowano w Delegaturze

Krajowego Biura Wyborczego w Warszawie

Warszawa, sierpień 2015 r.